

1. Riik paiknes endise Vene Keisririigi ja hiljem Venemaa Vabariigi territooriumil. Alates 1759. aastast oli piirkond osa Qingi dünastia juhitavast Hiinast. 1911. aastal puhkenud Xinhai revolutsioon kukutas aga Hiinas võimult Qingi dünastia ning küstav riik saavutas iseseisvuse. Uus vabariik oli aga poliitiliselt ebastabiilne ning 1914. aastal sai sellest Vene Keisririigi protektoraat. Iseseisvus kuulutati välja 14. augustil 1921, samal päeval võeti vastu ka esimene põhiseadus. Augustis 1944. aastal esitas täidesaatvat võimu teostav Väike Huraal Moskvale palve inkorporeerida Tuva Nõukogude Liitu. 14. oktoobril kiitis Nõukogude Liit palve heaks. **Mis riik?**

2. 1890. aastal, kolonialismi kõrgajal, sõlmisid Suurbritannia ja Saksamaa nn maadevahetuse lepingu, vahetades omavahel kaks saart. Leping ongi tuntud nende saarte nimede järgi. Inglased said saare, mis asub Aafrika lähistel, piirkonnas kus Saksamaa oli jõuliselt oma valdusi laiendamas. Sakslased aga saare, mis asub suhteliselt emamaa lähistel, ent oli olnud strateegilistel kaalutlustel 1814. aastast brittide kontrolli all. **Nimetage mõlemad saared.**
3. **Milline tuntud spordifirma on Madridi Reali jalgpalliklubi särgisponsor?** Firma on sponsoriks juba 1998. Aastast. 2019. aastal pikendati lepingut veel 10 aasta võrra ning Reali rahakotti tiksus juurde vähemalt 110 miljonit eurot aastas.
4. Tuntud Eesti jõulufilm on „Eia jõulud Tondikakul“. **Mis linnuga on „tondikaku“ näol tegemist** (ehk siis mis on tema ametlik liiginimetus)? Tegemist on suuruselt teise Eesti kaklasega ning ta kuulub I kaitsekategooria liikide sekka.
5. **Kes on selle tuntud maali („Burlakid Volgal“)** autor? Tegemist on tuntud vene maalikunstnikuga, kriitilise realismi esindajaga.

6. **Mitu voodikohta oli Cambridge'i kolledžite ühikate magamistubades 1840ndate lõpul?** Vastus seostub tudengite ühe tollase lemmiktegevusega, mille paremaks korraldamiseks pandi 1848. aastal kirja nn. Cambridge Rules (reeglid).
7. Lõuna-Ameerikas on kokku 9 hispaaniakeelset riiki. **Milline neist riikidest on suurima elanike arvuga?** Täna sel päeval elab seal pisut rohkem kui 50 miljonit inimest.
8. 2003. aastal leidsid arheoloogid ühelt Indoneesia saarelt väikest kasvu inimlase luustiku. Ta oli elanud umbes 15 000 aastat tagasi ja oskas kasutada kivist tööriistu. Kohe algasid vaidlused, kas tegu on omaette liigiga või hoopis mingit haigust põdeva homo sapiensiga. Vaidlustes kippus peale jääma versioon, et tegu on eraldiseisva liigiga. Liik sai nime saare järgi, kus ta leiti. **Mis olendiga tegu?**
9. Pildil olev mees on ühe kuulsa Euroopa dünastia tänapäevane järeltulija. Lisatud on ka tema perekonna vapp. Hetkel ei valitse nende pere üheski riigis. **Mis dünastiaga on tegu?**

10. See 1993. aastal asutatud bränd on oma koduriigis ülivõimsalt kõige populaarsemaks automargiks nii tänavapildis kui müüginumbritelt. 2022. aastal (andmed kuni oktoobrikuuni) müüdi neid oma kodumaal 282 000 ühikut, edestades teisele kohale platseerunud Toyotat (100 000 ühikut) rohkem kui kahekordselt. **Milline autotootja**, pildil nende enimmüünud mudel MyVi?

11. See on meil pesitseva kuue kajakaliigi seas praegu kõige arvukam, keda praegu leidub eeskätt väiksematel meresaartel vähemalt 25 000 haudepaari. Siiski võib ka Tallinnas ja lähikonnas teda sageli kohata. **Mis kajakaliik?**

12. 14. ja 15. jaanuaril 1934 osalesid ühe linnavolikogu valimistel järgmised valimisliidud (sulgudes valituks osutunute arv): "Eestlaste Edumeelne omavalitsus" (5), "Erapooletu uuendusliit" (2), "Kandidaatide nimekiri" (1), "Käsitöölised, väikemajaomanikud ja väikepalgalised" (1), "... Eestlaste Liit" (1), "... laste esindus" (1), "Töölised ja väikemajaomanikud" (1), "Vene valijate liit" (2), "Vabadussõjalaste rahvaliidumine" (1). **Mis linn?**

13. Viimaste aastate Euroopa parim meeskõrgushüppaja (siseMM kuld 2016, EM kuld 2016, siseEM kuld 2019, OM kuld 2020) ei paista silma ainult ilusate hüpetega, vaid ka omapärase barbeerimisviisiga. **Kes?**

14. Elizabeth Woolridge Grantina tunnevad teda ilmselt vähesed. Tegemist on 1985. aastal New Yorgis sündinud USA laulja ja laulukirjutaga. Alustas muusikukarjääri 2005. aastal. Märkimisväärsem edu saabus 2011. aastal. Tuntumateks lauludeks võib pidada "Video Games" ja "Summertime Sadness". Viljeleb muusikat, milles põimuvad traagika, romantika ja melanhoolia. Tema laulud sisaldavad tihti viiteid 1950. ja 1960. aastate Ameerika popkultuurile. **Meie küsime aga mis nime all on ta rohkem tuntud ehk tema esinejanimi?** See nimi on kokku pandud ühe Ameerika näitleja ning ühe automudeli nimest.

15. See Rakverest veidi suurem linn sobiks hästi Eesti linnaks, sest nii linna vapp kui ka lipp on sinimustvalged. Vapil on sinisel taustal mustad männid ja valge jõgi (mis kannab linnaga sama nime). Sinivalgesinisel püsttrikolooril on aga keskel linna vapp. Kohta esmamainiti 1206, kasvama hakkas aga alles XIX sajandi lõpupoole, mil muutus populaarseks suvituskohaks. Linnaõigused 1928. Linn on nime saanud jõe järgi, sellele olevat aga legendi järgi nime andnud Katariina I, kes tuletanud nime sellest, et jões elas palju angerjaid. Keelemehe Paul Alvre hinnangul on aga linna saanud nime eestikeelsest sõnast "voog". **Mis linn?**

16. Murelik mees kõneleb telefoniga. Ta on just hakkama saanud suure jamaga, mis ilmselt hävitab ta karjääri. **Keda näete pildil?**

17. Poolas Bielsko-Bialas tegutseb alates 1988. aastast enam kui 1000 töötajaga ettevõtte Wawrzaszek Inżynieria Samochodów Specjalnych (WISS). Tegemist on rahvusvahelise kontserniga, talle kuuluvad nt Rootsi ettevõtte Ruberg ja Poolast veel Bumar Koszalin'i tehased. Üks nende suurklieente on ka üks Eesti asutus, alates aastast 2007 on neilt soetatud Eestisse üle 100 küllaltki kalli (tükihind enamasti üle 300 tuhande euro) erinevate nimedega (näiteks Ahto ja Uku) toote, suurim kogus aastal 2017. **Kes on selle ettevõtte Eesti suur klient?**

18. Nähtav kuju on pühendatud John Pembertonile (1831-1888). **Mille loomisega on John Pemberton ajalukku läinud?**

19. See termin tõusis angloameerika kultuuriruumis esile 2010. aastate keskel tänaste BLM aktiivide poolt, levinuim tähendus on sõnal hoidma tähelepanu rassiliste ja eelarvamuste ja diskrimineerimise vastu. Vastuseks piisab ühest sõnast. **Mis termin?**
20. Aastail 2019 ja 2021 võitis parima draamasarja Kuldgloobuse tänaseks kolmel hooajal (neljas on tulekul) vändatud HBO satiiriline telesari võimuvõitlusest fiktiivses meediakonglomeraadis Waystar RoyCo. Sarja peaosatäitjaiks on Brian Cox ja Jeremy Strong. **Mis sarjast on juttu?**

21. Esimese maailmasõja algul, augustis 1914, saavutas Saksa 8. armee Ida-Preisimaal hiilgava võidu, hävitades täielikult Vene 2. armee. Alles veidi varem armeejuhiks määratud juba pensionil olnud kindralist sai rahvuskangelane. Kuigi tema vahetu roll lahingu juhtimisel polnudki nii suur, kui mõnele tundus. Giidid armastasid hiljem lahinguväljal näidata kohti, kus ta oli maganud enne lahingut, kus pärast lahingut ja kus lahingu ajal. Samas nõudis vasturünnaku riski võtmine kindlasti mehisust ja otsustavust. **Kes oli see kindral?**

22. **Millise sõna** võttis kasutusele J. Jannsen Eesti rahva omanimetusena?

23. 2019. aastal pälvis ta Kristallkingakese auhinna (see antakse noorele teatriinimesele esimeste märkimisväärsete lavatööde eest). Laiemale publikule on ta ilmselt tuttavam kinolinalt, olles mänginud filmides „Polaarpoiss“, „Mehetapja.Süütu.Vari“, „Keti lõpp“, „Paha lugu: Nõiutud“, „Tõde ja õigus“. **Kes?**

24. Wolfsangel ehk hundikonks on Saksamaalt ja Ida-Prantsusmaalt pärit embleemi sümbol. Varased keskaegsed paganad uskusid, et Wolfsangeli sümbolil on maagilised jõud. Sellest sai varane Saksamaa vabaduse ja iseseisvuse sümbol pärast selle kasutuselevõttu embleemina mitmesugustes 15. sajandi talupoegade mässudes ja ka 17. Sajandi kolmekümneaastasest sõjas. Natsipartei võttis Z-sümboli hiljem kasutusele ning seda kasutasid mitmed Saksa Wehrmachi ja SS-i üksused. Alge inspiratsiooni selle sümboli jaoks andis pildil olev tööriist. **Milleks seda tööriista kasutati?**

25. **Millise sõja** käigus leidsid Eesti territooriumil aset Pühajõe, Erastvere, Hummuli ja Kastre lahingud? Loetelu ei ole lõplik

26. Esimese Eesti ajal kutsuti veerandliitrist viinapudelit rahva suus asunikuks. **Kuidas kutsuti kolmveerandliitrist viinapudelit?**

27. Üks esimesi Põhja-Ameerika kinosid (umbes 1900-1914) nimetati ühe liitsõnaga. Selle esimene pool tähistas 5-sendist münti, mis tuli pileti eest välja käia, ja teine pool tulenes kreekakeelsest sõnast, mis tähendas "teatrit". Filme näidati sellistes kinodes tihti ööpäevaringselt ilma vaheajata, nii et inimesed käisid pidevalt sisse ja välja. Sama nime kannab 1977. aastal USA-s asutatud ja lastele mõeldud telekanal. **Milline nimetus/telekanal?**

28. Pildil olev tegelane on ilmselt üks kaalukamaid (ca 250 kg) ISISe liidreid – mulla, kes andis kalifaadi ajal välja fatwa'sid, mille alusel hukati teadlasi jms. Tabamisel vinnati ta aga lahtiselt autokasti, kartmata, et ta suudaks põgeneda. **Mis ta nimi on? Vastuseks kõlbab ka ühe Itaalia linna nimi.**

29. **Mis nime kannab videomäng**, mis ilmus 2020 aastal Playstation 4 ja Xbox One aga ka Nintendo Switch jaoks. Mängijatel tuleb lahendada mõrvamüsteerium väljamõeldud Revacholi linnas. Videomäng põhineb osaliselt ulmeromaanil "Püha ja õudne lõhn".

30. **Kes on sellel 1980. aastal tehtud fotol?**

VASTUSED:

1. Tuva
2. Sansibar, Helgoland
3. Adidas
4. Habekakk
5. Ilja Repin
6. 11 (jalgpallimeeskonna suurus)
7. Colombia
8. Florese inimene (Homo floresiensis)
9. Bonapartide
10. Perodua
11. Hõbekajakas
12. Petseri
13. Gianmarco Tamberi
14. Lana Del Rey
15. Ogre
16. Alec Baldwin
17. Päästeamet
18. Coca-Cola
19. Woke
20. Succession
21. Paul von Hindenburg
22. Eestlane
23. Ester Kuntu
24. Huntide küttimiseks
25. Põhjasõda
26. Riigivanem
27. Nickelodeon
28. Bari
29. Disco Elysium
30. Barack Obama

Lisaküsimus: Kui mitu jardi on miilis? 1760 jardi